

Eszék: 470 szó

1984 kora őszen érkeztem meg először Eszékre. Egy hónappal azelőtt ismerkedtem meg fiatal eszéki irodalmárokkal, ők szervezték ezt az első találkozót a Studentski centarban. A közönség népes volt, türelmes és érdeklődő. Még a túlságosan kötözködő kedvében lévő öreg, részeg költőnek is sikerült szellemesnek bizonyulnia, miközben monoton hangon eldünnyögte a maga számára is érthetetlen mondatait.

Az est szép volt és meleg, a szlavón vacsora csípős, és az út Zágrábig a dülön-gélő éjféli vonattal sokáig tartott. Tényleg sokáig.

Nem is gyanítottam, hogy ez után az első találkozásom után a szedatív Dráva partján fekvő város egyenletes ritmusával olyan hosszan ható fertőzést kapok, hogy máig sem sikerült megszabadulnom tőle, talán mert nem is akartam és nem is tudtam. Általában minden további meghívást habozás nélkül elfogadtam, mentem mindenáron, még akkor is, ha semmilyen érdemleges okom nem volt rá.

A kilátás az *Osijek* szálló felső emeleteiről, ebből az útjelző oszlopból a minden mozgást céltalanságával szembesítő síkság közepén, a kilátás a Drávára, amely észrevétlenül siklik a ködös horizont felé, gyógyerejű és hatékony olyan időszakokban, amikor a dolgok egy másik város neurotikus valóságának támadásai alatt a legcsekélyebb optimizmusra sem adnak okot, így aztán azok a gyakorlati körülmények, amelyek miatt úgymond Eszékre kell utaznia az embernek, gyakran nem jelentettek többet jó ürügynél, hogy megint odamehessek a délutáni *Podravkával*, amelyik éppen az irodalmi est, fölolvadás vagy könyvbemutató kezdete előtt ér oda.

És aztán egymást érték a tényleg hihetetlen és gyakran szép történetek lányokról, akik egyenesen erre az alkalomra csináltatnak frizurát, akik följegyzik hihetetlen mondatainkat, és aztán teljes meggyőződéssel adják elő ezeket a pedagógiai tanszék szemináriumain, a barátokról és ismerősökről, a kollégákról, a volt és leendő feleségeikkel egyetemben, a professzorokról és polgármesterekről, a városi gengszterekről és korrupt rendőrökről, a katonákról és szeretőkről, a hűvös estékről forró *čobanaccal* és a pálinkával, amely soha nem hiányozhat az asztalról a *Slavonska kuća* félhomályában, az Erőd melletti parkban fogant zsenge eszéki reményekről, a sokáig tervezgetett kirándulásról a *sínbusszal* Baranyába, a hallesre, amit csak az egyik barát biblikusán ragaszkodó mamája tud igazán jól elkészíteni, az utolsó palack iloki traminiról Valentin söntésében, utána azzal a hihetetlen fröccsel hajnali négykor az állomáson, a megismételhetetlen sétákról a hidak között, miközben kíméletlenül borotvál a szél, olyan vad rohamokkal,

Branko ČeĀec 1957-ben született a Vrbovec melletti Kraljev Vrhben. Költő, író, kritikus, szerkesztő. Jelenleg a Meandar Könyvkiadó vezetője. Zágrábban él és dolgozik.

amelyek egyedül csak síkságon lehetségesek (micsoda košava, baszki, mondtam egyszer, sok évvel a košava előtt, amelyik tetőket és életeket ragadott magával), Magyarország mélyéről érkező rohamokkal, amelyek újabb adag szilvát és paprikát tesznek szükségessé: istenem, hogy csapkod, hogy töröl el minden más benyomást, és hogy szív magába, öngyilkos módon és csillapíthatatlanul: annak, aki nem élte meg Eszéket a legdurvább kiadásban, ezek a szavak biztos nem jelentenek sokat, bennem azonban a várossal megesett minden egyes találkozás emléke napokig lüktetett, egészen az újabb összecsapásig a monotónia erejével, az állóvíz ritmusával, amely mögött minden hihetetlen önpusztításával együtt az élet árad és lüktet, amelyből pompásan tör elő az ismétlés öröme, az új kezdet szenvedélye.

CSORDÁS GÁBOR fordítása

